

Tomáš Cihlář - Absolvent VŠCHT Praha stojí za milníkem v léčbě HIV

1.9.2025 - Jakub Drahonský | Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Jaký vliv měla VŠCHT Praha na vaší pozdější kariéře ve virologii?

V druhé polovině 80. let jsem na VŠCHT studoval obor Kvasná chemie a bioinženýrství. To bylo moje první vážnější setkání s mikroorganismy a i když viry nebyly zásadní součástí studia, bylo k nim přece jen od bakterií a kvasinek poměrně blízko. Stejně důležité pro moji cestu k výzkumu a vývoji virostatik byly také solidní základy v organické chemii a biochemii, které jsem si z VŠCHT odnesl. Ve výzkumu léčiv člověk musí spojit všechny tyto obory a alespoň trochu jim rozumět.

Od ukončení studia na VŠCHT Praha uplynula dlouhá cesta. Co z této profesní cesty by se nejvíce hodilo vědět ve studentském prostředí?

Dělejte, co vás baví, ale vždycky se při tom ptejte, k čemu to je dobré a jak to lidem a společnosti může prospět a posunout nás někam dál.

Výsledek vaší práce je zlomový a ovlivňuje obrovské množství životů. Měl jste někdy období pochybností při vývoji Lenacapaviru? Co vás nejvíce motivuje nevzdávat se?

Během deseti let, které nakonec vedly náš tým k objevu lenacapaviru, jsem měl vážnější pochybnosti jen jednou, a to bylo, když jsme se po prvních čtyřech letech práce na projektu ocitli ve slepé uličce a nějakou dobu jsme nevěděli, kam dál. Pak se ale najednou otevřely nové možnosti a dalších šest let byla cesta sice klikatá, ale směr byl jasný a postup projektu zřejmý. Když se něco nedaří, je dobré tu nejistotu s někým sdílet. Naše práce je vždycky týmová a to hodně pomáhá, protože ne každý má pochybnosti ve stejné fázi a lidé se navzájem podrží. Nakonec obvykle někoho v týmu něco kloudného napadne a může se postupovat dál.

Co si myslíte o budoucnosti virové medicíny? Jsme na cestě k úplnému vyléčení HIV?

Vývoj nových preparátů pro prevenci a léčbu virových onemocnění bude důležitý tak dlouho, jak dlouho budou lidstvo viry sužovat, ať už jde o obyčejnou rýmu nebo ebolu s osmdesáti procenty úmrtnosti a všechny viry mezi tím. S rozsáhlým propojením světa, narůstajícím hnutím proti vakcínám, globálnímu oteplování a zásadními změnami ekosystému se i viry budou dále přenášet a vyvíjet. Evoluce virů je díky jejich nepřesné, ale velmi rychlé replikaci otázkou dnů či týdnů, takže se mohou měnit doslova před očima a my na to budeme muset být stále připraveni. Pokud jde o úplné vyléčení HIV, důležité je, že na cestu jsme se vydali a věříme, že má smysl po ní dál jít. Ale kdy a zda vůbec dorazíme na její konec, to ještě nevíme. Je to běh na dlouhou trať a cíl je zatím schovaný ještě někde za horizontem.

<https://www.vscht.cz/popularizace/rozhovory/cihlar-lek-na-hiv>